

BRIJUNSKI OTOCI, lijevo: ilirska gradina, desno: ostaci bazilike Sv. Marije

-ploča Alojza Čufara, šumarskoga stručnjaka (djela bečkoga kipara i slikara J. Engelhardta). Između dva svjetska rata sagrađeno je nekoliko vila po projektima tal. arhitekata modernoga smjera, a u sklopu ljetne predsjedničke rezidencije nalaze se djela suvremenih umjetnika: A. Augustinčića, B. Kalina, F. Kršinića, V. Radauša, K. Angeli Radovanija i dr.

LIT.: A. Gnirs, Baudenkmale aus der Zeit der oströmischen Herrschaft auf der Insel Brioni Grande, Jahrbuch für Altertumskunde, 1911, 5. — Isti, Frühe christliche Kultanlagen in südlichen Istrien, Jahrbuch CC, 1911. — Isti, Istria praeromana, Karlsbad 1925. — B. Marušić, Istra u ranom srednjem vijeku, Pula 1960. — Isti, Kasnoantička i bizantska Pula, Pula 1967. — B. Bačić, Muzejska zbirka na Brionima, Vijesti MK, 1968, 4–5. — Š. Mlakar, Brioni, Brioni–Pula 1971. — A. Šonje, Bizant i crkveno graditeljstvo u Istri, Rijeka 1981. Š. M.

BRILL, Slavko, kipar (Nova Gradiška, 1900 – Jasenovac, 1943). Studirao je na Akademiji u Zagrebu (R. Valdec, R. Frangeš-Mihanović, I. Meštrović). Radio s A. Augustinčićem. God. 1922–23. živio u Beču, 1927–28. u Parizu. Izrađivao je nadgrobne spomenike u Zagrebu, Vinkovcima, Osijeku; radio na reljefima za Frangešov konjanički spomenik kralja Tomislava; izradio poprsje Milana Sachsa.

J. Bé.

BRINJE, gradić u Lici. Na brijegu iznad naselja nalazi se burg *Sokolac*, koji se spominje od 1343. U nj se ulazi kroz četverokutnu kulu. Pred vratima s gotičkim dovratnikom, nekoć je bio most. Plohe obrambene kule raščlanjene su lezenama, što podsjeća na romanički način gradnje. Trokatna kapela Sv. Marije s gotičkim portalom najbolje je očuvana burgovna kapela u Hrvatskoj. Na gotičkim svodovima u kripti i na katu isklesani su grobovi Frankopana i Gorjanskih. U njoj su stajali drveni kip »lijepe Madone« (oko 1410–42) i kameni kip »lijepe Pietà« (oko 1400). Uz burg su Frankopani podigli naselje s uskim uličicama, opasano zidinama u obliku nepravilna šesterokuta pojačana četirima polukružnim kulama, peterokutnim i zaobljenim bastionom. Poslije 1537. vojna uprava više put ga je pregrađivala i dograđivala, jer su se u ovaj kraj tijekom XVI. i XVII.

st. često zalijetali Turci. — U samom Brinju postojala je 1476. crkva Sv. Marije sa samostanom augustinaca. Današnja župna crkva Sv. Marije podignuta je oko 1700. nad njezinim ostacima; u crkvi se nalazi nadgrobna ploča Matijaša Čubranića iz 1511. Pretpostavlja se da su u Brinju i pavlini imali samostan. — Oko Brinja na položaju *Sokolac* ima nalaza iz brončanog doba. U nedalekom *Humcu* vidljive su dvije terase s ostacima prapov. kuća, ognjišta, keramike. Smatra se da je ovdje bio japodski *Monetium*. Na obližnjoj gotičkoj kapeli Sv. Vida iz XV. st. nalaze se grbovi Frankopana i Divinskih.

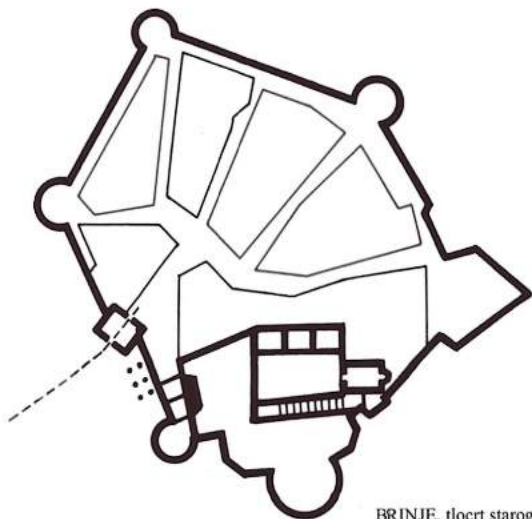
LIT.: E. Laszowski, Stari lički gradovi, III, Zagreb 1941. — A. Horvat, Pietà u Brinju, Peristil, 1969–1970, 12–13. — Isti, Drvena gotička Madona iz Brinja, ibid., 1973–74, 16–17. — Z. Horvat, Burg u Brinju i njegova kapela, ibid., 1984–85, 27–28. — M. Kruhek, Povijesno-topografski pregled pavlinskih samostana u Hrvatskoj, u knjizi: Kultura pavlina u Hrvatskoj, Zagreb 1989. — Isti, Utvrde Senjske kapetanije u 16. stoljeću, Senjski zbornik 1990, 17. L. D.

BRIST, selo u Makarskom primorju. Staro naselje bilo je podalje od mora; danas je napušteno i razrušeno. Stara župna crkva posvećena Sv. Margariti podignuta je 1741. i u njoj se nalaze grobovi Kačića iz XVIII. st. U blizini crkve nalazi se velik urešeni stećak. U zaselku Kačića, neposredno uz staru crkvu, rodna je kuća pjesnika fra A. Kačića Miošića. Uz more je tijekom XVIII. st. sagrađeno nekoliko kasnobaroknih ladanjsko-gospodarskih sklopova. Nova župna crkva Sv. Mare podignuta je uz more 1870. u neoromaničkom slogu; uz nju je kip fra A. Kačića Miošića, djelo I. Meštrovića. Z. D. S.

BRKAN, braća, fotografi. Ante (Veliki Jadrič, 9. IX. 1918). Fotografijom se bavi od rane mladosti. Izlaže od 1937. Od 1958. fotoreporter »Narodnog lista« u Zadru. S bratom Zvonimirom samostalno izlaže u Zagrebu (1954, 1956, 1980), Zadru (1954, 1959, 1961, 1979, 1992), Šibeniku (1956), Splitu (1956) i Beogradu (1981). Fotografije objavljuje u knjigama i časopisima.

Zvonimir (Tinj, 28. V. 1920 – Zadar, 9. XII. 1979). Fotografijom se bavi od 1948. izlaže od 1953. Od početka ga privlači čudno u svakodnevicu,

BRIJUNSKI OTOCI, rimska vila u zaljevu Verige

BRINJE, tlocrt staroga grada